

Båltale 23/6 2018 As Hedegård

Tak til Vagn, tak til bestyrelsen og tak til foreningen for at få lov til at holde båltalen i år.

Mange vil sikkert undre sig over at en "svensker" skal holde båltalen, men jeg er faktisk født i Horsens og har boet mine første 14 år i Borberggade hvor min morfar havde en lille købmandsbutik. Efter hvad jeg har fået fortalt af mine forældre har jeg været på ferie her i As vig siden 1952 undtaget 1960.

Vagn spurgte mig for nogle måneder siden om jeg ville fortælle lidt om vort hus historie. Jeg vil dog gerne supplere med nogle af mine egne oplevelser fra denna vidunderlige strand siden begyndelsen af 50-erne.

For ca 90 år siden opdagede mange i Horsens at der lå en fantastisk badestrand kun 18 km fra centrum. Folk begyndte at tage til denne strand. Dengang var det kun en øde strandeng uden vej til vandet. Man måtte gå over engen fra gården. En af disse byboer, en forretningsmand, som ofte kom herved for at bade ville dog gerne have et lille hus ved stranden hvor han kunne sidde i læ for vind og vejr når det behøvedes.

Samtidig gik bonden på As Hedegård, det må have været Tages farfar, og manglede penge til at bygge en ny lade. Det var derfor ganske let for byboen og bonden at slå en handel af og et lille stykke af den for bonden næsten ubrugelige strandeng blev udstykket som matrikel Kirkholm 67c.

På denne grund opførtes så et ret lille hus med en lille stue, et meget lille soveværelse och et mikroskopisk køkken. I de følgende ca 20 år blev huset udvidet i flere omgange efter princippet lap på lap, klud på klud tilsyneladende betinget af hvilke byggematerialer man faldt over. Alt var dog meget enkelt.

Senere i løbet af 30-erne begyndte flere og flere at forstå hvor dejlig en strand her var og ville bygge egne huse langs vandet. Nu forstod bonden at det vist var bedre at leje jorden ud i stedet for at sælge.

Efter nogle år overtog firmaet Paasch, Larsen og Petersen inde i Borgergade (der hvor nu Løvbjerg ligger) huset og brugte det i mange år som feriehus for firmaets funktionærer. I begyndelsen af 60-erne blev firmaet lagt sammen med konkurrenten i Silkeborg og det blev hurtigt åbenbart at et hus var for lidt til de nu mange funktionærer og det blev bestemt at huset skulle sælges.

Min far som havde arbejdet i firmaet siden 1935 fik mulighed at købe huset i foråret 1963.

Huset var som sagt meget primitivt og snart fortsatte mine forældre kludetæppet med at isolere stue og et soveværelse. Køkkenet, det enkle toilet og redskabsrummet kunne ikke reddes og i 1975 fik mine forældre Sven-Åge (Zacho Rasmussen) til at bygge en ny sovedel, nu med isolering.

Da mine forældre med alderen fik svært ved at passe huset fik Karin og jeg lov at købe det i 1996. Imidlertid var stuedelen blevet så dårlig at vi bestemte at bygge ny stue og køkken i -98. Siden er der kun ændret lidt ved huset mest i form af nogle terrasser og et par redskabsskure.

De første ca 40 år af husets historie var der ikke mange ydre faciliteter mer end vand fra Sønderby vandværk. Afløbet skete til en septitank på grunden. Vi havde petroleumslamper, gaskomfur og en lille gaskamin. Det blev helt anderledes i starten af 70-erne hvor området blev kloakeret og fik el.

Mine første år hernede husker jeg naturligvis ikke så meget af. Noget som jeg dog kan erindre mig er årene før jeg begyndte at gå i skole hvor mine forældre boede her mange uger efter sæsonen. Min far kørte hver morgen til

Horsens på scooter mens mor og jeg nød tilværelsen her. Kun få havde bil men rutebilen til Juelsminde kørte ned forbi As Hedegård. Mange hoppede af her og så var der jo ikke så langt at slæbe pakkenillikerne.

Når der skulle handles var der flere muligheder. Sommertid var der en meget lille købmand helt nede ved vandet i kolonien Asbo, jeg tror han hed Georg.

Forretningen flyttede senere op til landevejen og er nu blevet til Spar. Ville man gå lidt længere fandtes der oppe i Sønderby både en lille Brugs og en købmand.

I højsæsonen kom der desuden handlende rundt i sine varebiler. Fiskemand, grønthandler og slagter "dyttede" sig rundt på vejene men da der ingen strøm var var det svært at have madvarer liggende. Jeg husker at vi i det gamle hus havde en lem i køkkengulvet ned til et nedgravet cementrør. Fungerede rimeligt som sval.

Da der i slutningen af 50-erne og 60-erne blev bygget mange nye huse indså købmand Yding fra Borgergade i Horsens at der var penge at tjene. Han åbnede 2 små sommerbutikker, 1 på Frede Juels vej og en ved feriekolonien. I vores egen koloni havde vi i mange år købmand Løwenstein, i en periode til og med med udeservering af øl og måske en gammel dansk. Bord og stole fik plads mellem huset og vejen. Nu bor Max og Jette der.

Tidligt har sommeren været præget af liv og glade dage i bugten. Vi havde et rødt badehotel helt ned til vandet i Niels Rasmussens koloni. Her var der dans om lørdagen og vi børn kunne købe os en is. I bugten var også plads til 2 campingpladser, 1 ved hotellet og den anden ved feriekolonien. Vi må heller ikke glemme restauranten i Kirkholm.

Når man ofte går tur på stranden forbavses man over hvor meget den forandres fra dag til dag, uge til uge, år til år. Set i et længere perspektiv bliver man

forbavset over de store ændringer af kystlinien som er sket i bugten.

Fra Niels Rasmussens vej og nordpå har havet ædt mange meter af skråningen de sidste 100 år og mange huse er ofret til havet. Heldigvis for os her i kolonien er meget blevet lagt til på vores del af stranden. Da vores hus blev bygget i 1930 gik kystlinien nogenlunde der hvor diget ligger idag. Denne forandring af stranden fortsætter stadigt. Vi mærker det rent praktisk ved at vi må have længere og længere line i spillet til båden. Siden vores familie købte i 1963 er stranden blevet 30-40 m bredere.

Jeg har kigget lidt på gamle kort over området. Før vores hus blev bygget fandtes ingen veje i området. For at komme ned til vores hus lavede man et hjulspor fra gården ned til havet og siden hen langs kysten. På et kort fra 1950 lå der huse fra gården ned til vandet samt på begge sider af det der dengang hed Strandvejen. Det var først i 60-erne byggeriet kom ordentlig i gang.

Huset som nu er nr 44 har meget stor nostalgiværdi for os begge. Jeg er som sagt kommet her i mere end 65 år og da jeg traf Karin i 1971 var det første jeg gjorde at tage hende med hertil. Nu føler vi begge at her er vi rigtigt hjemme og håber at vi kommer til at opleve mange flere St. Hans aftener på stranden..

Tak for mig og så vil jeg ønske alle en herlig fortsat varm sommer.

Jens Chr. Geertsen

Hus 44

As Hedegård